

GOVERNMENT PROPERTY
NOT FOR SALE

Filipino sa Piling Larang- TECH-VOC

12

Filipino – Ikalabindalawang Baitang

Unang Markahan–Modyul 1: Kahulugan at Kahalagahan ng Teknikal-Bokasyonal na Larangan

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi ang sinuman sa anumang akda ng Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan na may pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand name*, tatak o *trademark*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang malikom ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda.

Walang anumang bahagi ng nilalaman nito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon Dibisyon ng Lungsod ng Pasig.

Komite sa Pagsulat ng Modyul

Manunulat: Ramilyn B. Segundo

Editor: Cherry C. Cariño

Tagasuri: Jerwin G. Villa at Rosalio P. Oriarte

Tagaguhit: Pangalan

Tagalapat: Pangalan

Tagapamahala: **Ma. Evalou Concepcion A. Agustin**
OIC-Schools Division Superintendent

Aurelio G. Alfonso EdD
OIC-Assistant Schools Division Superintendent

Victor M. Javeña EdD
Chief, School Governance and Operations Division and
OIC-Chief, Curriculum Implementation Division

Education Program Supervisors

Librada L. Agon EdD (EPP/TLE/TVL/TVE)

Liza A. Alvarez (Science/STEM/SSP)

Bernard R. Balitao (AP/HUMSS)

Joselito E. Calios (English/SPFL/GAS)

Norlyn D. Conde EdD (MAPEH/SPA/SPS/HOPE/A&D/Sports)

Wilma Q. Del Rosario (LRMS/ADM)

Ma. Teresita E. Herrera EdD (Filipino/GAS/Piling Larang)

Perlita M. Ignacio PhD (EsP)

Dulce O. Santos PhD (Kindergarten/MTB-MLE)

Teresita P. Tagulao EdD (Mathematics/ABM)

Inilimbag sa Pilipinas, Kagawaran ng Edukasyon – Pambansang Punong Rehiyon
Tanggapan ng mga Paaralan ng Sangay-Lungsod Pasig

Filipino sa Piling Larang- Tech-Voc

12

Unang Markahan

**Modyul para sa Sariling Pagkatuto
Kahulugan at Kahalagahan ng
Teknikal-Bokasyonal na Larangan**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang Filipino sa Piling Larang (TECH-VOC) 12 ng Modyul para sa araling Kahulugan at Kahalagahan ng Teknikal-Bokasyonal na Larangan

Ang modyul na ito ay pinagtulungang idinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa Tanggapan ng mga Paaralan ng Sangay-Lungsod Pasig na pinamumunuan ng Nanunuparang Pinuno-Tanggapan ng Pansangay na Tagapamanihala, Ma. Evalou Concepcion A. Agustin, sa pakikipag-ugnayan sa Lokal na Pamahalaan ng lungsod sa pamumuno ng butihing Punong Lungsod, Kgg. Victor Ma. Regis N. Sotto, upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Inaasahan na sa pamamagitan ng modyul na ito, ang mga mag-aaral ay makauugnay sa pamamatnubay at malayang pagkatuto ng mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral na makamit ang mga kasanayang pang-ika-21 siglo lalong-lalo na ang 5 Cs (*Communication, Collaboration, Creativity, Critical Thinking and Character*) habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang karagdagan sa pangunahing teksto, makikita ang pinakakatawan ng modyul sa loob kahong ito:

Mga Tala para sa Guro

Ito'y naglalaman ng mga paalala at estratehiyang magagamit sa paggabay sa mag-aaral.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa Filipino sa Piling Larang(Tech-Voc) Modyul ukol sa Kahulugan at Kahalagahan ng Teknikal-Bokasyonal na Larangan

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at *icon* na dapat mong maunawaan.

MGA INAASAHAN

Sa bahaging ito malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan pagkatapos mong makumpleto ang modyul.

PAUNANG PAGSUBOK

Dito masusukat ang dati mo nang kaalaman at mga dapat mo pang malaman sa paksa.

BALIK-ARAL

Dito masusukat ang iyong matutuhan at naunawaan sa mga naunang paksa.

ARALIN

Tatalakayin sa bahaging ito ang aralin batay sa kasanayang pampagkatuto.

MGA PAGSASANAY

Sa bahaging ito, pagbibigay ng guro ng iba't ibang pagsasanay na dapat sagutin ng mga mag-aaral.

PAGLALAHAT

Sa bahaging ito ibunuod ang mahahalagang konsepto na dapat bigyang-halaga.

PAGPAPAHALAGA

Sa bahaging ito ay titiyakin kung ang mga kasanayang pampagkatuto ay naiuugnay at nailalapat sa inyong mga pagpapahalaga.

PANAPOS NA PAGSUSULIT

Dito masusukat ang mga natutuhan ng mga mag-aaral.

MGA INAASAHAN

Pagkatapos ng modyul na ito, ang mag-aaral ay inaasahan na;

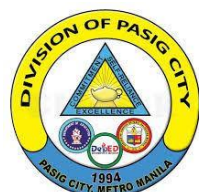
- A. nabibigyang kahulugan ang teknikal at bokasyonal;
- B. naiisa-isa ang nilalaman ng teknikal; at
- C. napahahalagahan ang teknikal-bokasyonal na larangan sa pamamagitan ng islogan.

PAUNANG PAGSUBOK

Panuto: Piliin ang tamang titik at isulat sa patlang ang tamang sagot.

1. Sastre ; clothing technology:
_____ ; handicraft making
 - a. Paghubog sa metal
 - b. Pagbuburda
 - c. Pag-uukit sa kahoy
 - d. Pagguhit
2. Paglagay ng kawad ng kuryente ; _____ :
food technology ; pagrereserba ng pagkain
 - a. Data encoding
 - b. Pagluluto
 - c. Paghuhurno
 - d. Paggigisa
3. Pag-aayos ng mukha ; cosmetology:
_____ ; construction technology
 - a. Pagsarbey ng lupa
 - b. Pagrepair ng kompyuter
 - c. Paghihinang
 - d. Pagsukat sa gusali
4. Paggawa ng muwebles na rattan; handicraft making:
_____ ; automotive
 - a. Pagkarpintero

- b. Simpleng pagwelding
 - c. Pagkukumpuni ng makina
 - d. Pagkukumpuni ng muwebles
5. Data encoding; computer repair:
_____ ; cosmetology
- a. Pagbake
 - b. Pag-aayos ng bahay
 - c. Pagkukulay ng buhok
 - d. Pag-aayos ng kompyuter
6. Pagluluto ng matamis ; food technology:
_____ ; hotel and restaurant management
- a. Pagreserba ng pagkain
 - b. Tagahanda ng inumin
 - c. paggawa ng paper mache
 - d. Pagbake
7. Pagpipintura ng sasakyan ; automotive:
_____ ; clothing technology
- a. Paggawa ng stuffed toys
 - b. Paggawa ng mga bagay mula sa shell
 - c. Pag-aayos ng buhok
 - d. Pagbuburda
8. Pagsasanay ng serbidor o weyter; hotel and restaurant management:
_____ ; construction technology
- a. Pagtatayo ng mga gusali
 - b. Paghubog ng metal
 - c. Pagkulay ng sasakyan
 - d. Pagluluto
9. Modista ; clothing technology:
_____ ; handicraft making
- a. Pananahi ng damit ng bata
 - b. Paggawa ng dekorasyon sa pasko
 - c. Paghahanda ng kama
 - d. Pagkulay ng sasakyan

10. Mga kailangang serbisyo sa hote ; hotel and restaurant management:

_____ ; Food technology.

- a. Pag-bake
- b. Pagluluto ng matatamis
- c. Paghahanda ng mga inumin
- d. Pagbuburda

ARALIN

Kahulugan at Kahalagahan ng Teknikal-Bokasyonal na Larangan

Ano nga ba ang teknikal at bokasyonal?

Pagbati! Ikaw ay nasa track na *Technical-Vocational-Livelihood* at ikaw ngayon ay kasalukuyang kumukuha ng ikatlo at huli mong asignaturang Filipino, ang Filipino sa Piling Larang (Teknikal-Bokasyonal). Ngunit bago tayo tuluyang pumalaot sa pag-aaral nito nais ko munang higit kang maging pamilyar sa track na iyong kinuha.

Sinasabing ang salitang teknikal ay nagmula sa salitang Griyego na *tekhnikos* na nangangahulugang sining ng pagiging sistematiko o *tekhne* na nangangahulugang kakayanan. Ito ay binigyang-kahulugan ng *Meriam Webster* bilang pagkakaroon ng espesyal at karaniwan ay praktikal na kaalaman lalo na sa mekanikal o makaagaham na asignatura o paksa.

Habang ang salitang bokasyonal ay nagmula naman sa salitang ugat na bokasyon mula sa wika ng Lumang Pranses na *vocation* na nangangahulugang propesyon o karir. Ito naman ay binigyang-kahulugan ng *Meriam Webster* bilang pagkakaroon ng espesyal na kakayanan, pagsasanay at iba pa na kakailanganin para sa isang parikular na trabaho.

Samantalang ang *livelihood* naman ay nagmula sa Makalumang Ingles na *liflād* na nangangahulugang paraan ng pamumuhay. Binigyang-kahulugan naman ito ng *Meriam Webster* bilang paraan ng pagkita upang mabuhay.

Mapalad ka! Dahil kabilang ka sa pumili at nakapasa sa track na ito na kung saan ang pangunahing layunin ay maihanda ka sa kakayanang

dapat mong matutunan sa pagtatapos mo ng track na ito. Ibig sabihin, may kakayanan ka nang agarang makapagtrabaho pagkatapos mo ng track na ito.

Ano nga ba ang teknikal-bokasyonal na larangan o Tech-Voc?

Ang Teknikal-Bokasyunal na larangan ay tumutukoy sa mga kurso o karir na may espesyalisadong kasanayan o *skills* ang teknikal-bokasyonal na larangan o Tech-Voc.

Sa pangunguna ng TESDA o *Technical Education Skills Development Authority* kaagapay ang TVET o *Technical Vocational Education and Training System* at pakikipagtulungan ng Departamento ng Edukasyon o DepEd ang pagkakaroon ng teknikal-bokasyonal na pag-aaral o pagsasanay sa ating bansa ay hindi na imposible.

Ibinibigay sa pampubliko at pribadong paaralan ayon sa badyet na ibinigay ng pamahalaan ang mga programang nasa teknikal-bokasyonal na kurso.

Ang mga programang ito ay maaring tumagal ng anim na buwan, 1 taon o hanggang 3 taon batay sa hinihingi nitong kasanayan at kompetensi. Upang malaman kung handa na ang ang mag-aaral, sila ay dadaan sa *assessment* o pagsasanay. Ito ay may hinihingi na kasanayan na kanilang ipapakita sa aktwal at pasulat na pagsusulit. Ang mga mag-aaral na makapapasa sa pagsasanay ay maaring makatanggap ng NC o *National Certificate* at COCs o *Certificate of Competencies* na kanilang magagamit sa paghahanap ng trabaho sa loob at labas ng bansa.

Para sa lahat ang teknikal-bokasyonal na larang. Kahit sino ay maaaring kumuha ng programang may espesyalisadong kasanayan batay sa iyong kakayahan at nais. Layunin nitong mahasa, mapalawak ang kaalaman ng mga mag-aaral upang magkaroon ng magandang trabaho sa hinaharap.

Hindi lahat ng mga mag-aaral ay may kakayahang magpatuloy sa kolehiyo kaya malaki ang maitutulong nito para sa mga nagnanais magtrabaho. Dahil skills ang hinahasa sa kanila at *in-demand* ang trabahong ito, karamihan sa kanila ay natatanggap na agad lalo na sa kanilang pagsasanay o *on-the-job-training* bago pa man sila matapos.

Maraming oportunidad ang ibinibigay ng teknikal-bokasyonal na pag-aaral. Narito ang mga sumusunod;

- Inihahanda ka sa *skilled job*
- Aktwal na pagsasanay
- Pagnenegosyo

- Trabaho para sa mga mag-aaral na hindi na magpapatuloy
- Pagbibigay ng *National Certificate* at *Certificate of Competencies*

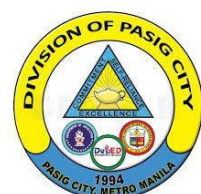
Mahalaga ba ang teknikal-bokasyonal sa pagsulat ng sulatin?

Napakahalaga sa paraan ng pagsulat at pakikipagkomunikasyon para sa propesyonal na sulatin ang teknikal-bokasyonal na pagsulat. Ito ay mahalagang bahagi ng industriya dahil ito ay nagbibigay ng mahalagang dokumentasyon sa gamit at aplikasyon ng mga produkto at paglilingkod sa bawat industriya. Malaki rin ang naitutulong sa paghahanda ng mga teknikal na dokumento para sa kaunlaran ng teknolohiya upang maihatid ito nang mas mabilis, episyente, at produktibo.

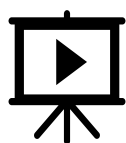
Ang pokus ng teknikal-bokasyonal na pagsulat ay mahasa ang mga mag-aaral sa iba't ibang uri ng pagsulat na kailangan sa mga gawaing may teknikal na oryentasyon. Anomang uri ng propesyon na gawain na ginagawa mo ay maaaring nangangailangan ng mga gawaing pagsulat na teknikal.

Narito ang ilang programang inaalok ng Teknikal-bokasyonal at ang mga inaasahang matututunan o kuhaning propesyon sakaling matapos mo ang pag-aaral ng sumusunod;

- ✚ **Automotive Technology** - simpleng pag-aayos ng sasakyan, pagpipintura at pagkukumpuni ng makina
- ✚ **Hotel and Restaurant Management** – pag-bake o paghuhurno, mga kailangang serbisyo sa hotel, paghahanda ng bangkete, pag-aayos ng bahay, pagsasanay sa mga serbidor o weyter at bartender
- ✚ **Computer Repair and Maintenance** – pag-ayos ng kompyuter, data encoding
- ✚ **Food Technology** – pagreserba ng pagkain, pagluluto, pagluluto ng mga matatamis o mga dessert
- ✚ **Construction Technology** – pagtatayo ng mga gusali, pagsarbey ng lupa, pagkakapintero
- ✚ **Cosmetology** – pag-aayos at pagkukulay ng buhok, pagpapaganda ng mukha
- ✚ **Electrical Technology** – paglalagay ng kawad ng kuryente
- ✚ **Welding Technology** – simpleng pag-welding o paghinang, paghubog sa metal
- ✚ **Clothing Technology** – pagiging sastre, modista, pagbuburda, paggawa ng stuffed toys

 Handicraft Making – paggawa ng muwebles na rattan, dekorasyon sa pasko, paper mache, pag-uukit sa kahoy

MGA PAGSASANAY

A. Panuto: Isulat ang letrang **A** – kung ang tinutukoy ay Teknikos, **B** – kung Vocation at **C** – kung Livelihood sa sagutang papel.

1. Ang salitang ito ay tumutukoy sa pamamaraan ng pamumuhay.
2. Salitang tumutukoy sa karir o propesyon ng isang tao.
3. Salitang nagmula sa Griyego na nangangahulugan ng kakayanan o sining ng pagiging sistematiko.
4. Binigyang-kahulugan naman ito ng Meriam Webster bilang paraan ng pagkita upang mabuhay.
5. Ito naman ay binigyang-kahulugan ng Meriam Webster bilang pagkakaroon ng espesyal na kakayanan, pagsasanay at iba pa na kakailanganin para sa isang parikular na trabaho.

B. Panuto: Bilugan (O) ang salitang nagpamali at isulat ang tamang kasagutan, at salitang **WASTO** kung walang mali. Isulat sa sagutang papel.

1. Ang *Construction Technology* ay pagtatayo ng mga gusali, pagsarbey ng lupa at pagkakapintero.
2. Ang *Hotel and Restaurant Management* ay pagreserba ng pagkain, pagluluto, pagluluto ng mga matatamis o mga dessert.
3. Ang Handicraft Making ay pagiging sastre, modista, pagbuburda at paggawa ng stuffed toys.
4. Ang *Computer Repair and Maintenance* ay pag-ayos ng kompyuter at data encoding.
5. Ang *Electrical Technology* ay simpleng pag-welding o paghinang at paghubog ng metal.

C. Panuto: Isulat ang **A** kung **TAMA** at **B** naman kung **MALI** sa sagutang papel.

1. Tumutukoy sa isang karir o *employment* na kinakailangan ng intelektwal at matinding dedikasyon ang teknikal.
2. Mahasa ang mga mag-aaral sa iba't ibang uri ng pagsulat na kailangan sa mga gawaing may teknikal na oryentasyon ang pokus ng teknikal-bokasyonal na pagsulat.
3. Tumutukoy sa *Certificate of Courtesy* para sa mga mag-aaral na nagpakita ng kahusayan sa kanilang napiling espesyalisasyon ang COCs,.
4. Ibinibigay lamang sa pampubliko paaralan ang mga programang nasa teknikal-bokasyonal na kurso.
5. Nasa pangunguna ng **TVET** o Technical Vocational Education and Training System ang pagkakaroon ng teknikal-bokasyonal na pag-aaral o pagsasanay sa ating bansa.
6. Ninanais ng teknikal-bokasyonal na larangan na ihanda ang mga mag-aaral para sa kanilang trabaho sa hinaharap.
7. Para sa mga piling mag-aaral na mayroong sapat na kaalaman ang teknikal-bokasyonal.
8. Ang teknikal-bokasyonal na pagsulat ay napakahalaga sa paraan ng pagsulat at pakikipagkomunikasyon para sa propesyonal na sulatin. Ang teknikal na pagsulat ay mahalagang bahagi ng industriya dahil ito ay nagbibigay ng mahalagang dokumentasyon sa gamit at aplikasyon ng mga produkto at paglilingkod sa bawat industriya.
9. Hindi kinakailangan nang teknikal na pag-aaral sa lahat ng bagay sapagkat hindi naman ito mahalaga.
10. Ang *National Certificate* ay ibinibigay para sa mga mag-aaral na makapapasa sa pagsasanay na ibinigay.

PAGLALAHAT

Panuto: Piliin sa Hanay B ang katumbas na sagot ng nasa Hanay A. Isulat sa sagutang papel.

HANAY A

1. *On-job Training*
2. *NC*
3. *Assessment*
4. *In-demand*
5. *Globally Competitive*
6. *Teknikal-Bokasyonal*
7. *Espesyalisado*
8. *TVET*
9. *TESDA*
10. *COCs*

HANAY B

- A. *Technical Vocational Education and Training System*
- B. *Dalubhasa sa isang Bagay*
- C. *Certificate of Competencies*
- D. *Technical Education Skills Dev't. Authority*
- E. *Pagsasanay sa Trabaho*
- F. *Kakayahang Makipagsabayan*
- G. *Pangangailangan ng maraming manggagawa*
- H. *Espesyalisadong komunikasyon sa isang larangan*
- I. *National Certificate*
- J. *Pagtatasa*

PAGPAPAHALAGA

Iyong pagnilayan at tangkaing sagutan ang tanong na nasa ibaba sa pamamagitan ng pagbuo ng islogan. Isulat ito sa isang buong papel.

Paano mo mapahahalagahan ang teknikal-bokasyonal na larangan?

Rubriks sa Paggawa ng Islogan

Daloy ng Kaisipan	30%
Kariktan	20%
Pagtugon sa kahingian ng tanong	20%
Kabuuang dating	20%
Kabuan	100%

PANAPOS NA PAGSUSULIT

Panuto: Piliin sa loob ng panaklong ang tamang letra ng katumbas na kahulugan ng akronim o salita. Isulat ang titik sa sagutang papel.

_____ 1. NC (A.National Courtesy B.National Competency C.National Certificate)

_____ 2.TESDA (A.Technical Education Skills Development Authority B.Technical Education Skills Development Assessment C.Technical Educations Skills Development Assistant)

_____ 3.TVET (A.Technical Vocational Education and Trainor System B.Technical Vocational Education and Training System C.Technical Vocational Education and Test Training)

_____ 4. COCs (A.Certificate of Compitency B.Certificate of Competency C.Certificate of Competencies)

_____ 5. Teknikal(A.Komunikasyon sa isang espesyalisadong larangan B.Pamamaraan na ginagawa upang maipahatid ang mensahe C.Tamang gamit ng gramatika)

_____ 6. Bokasyonal (A.Kurso o karir na iyong pinili B.Strand o track na iyong pinili C.A at B)

_____ 7. Skilled Job (A.Taong bihasa sa isang gawain B.Taong may sapat na kaalaman ayon sa piniling kasanayan C.A at B)

_____ 8. Hotel and Restaurant Management (A.pagsasanay sa mga serbidor o weyter at bartender B.Pagbe-bake o Paghuhurno C. A at B)

_____ 9. Automotive Technology (A. Simpleng Pagre-repair ng Sasakyan B.pagpipintura at pagkukumpuni ng makina C. A at B)

_____ 10. Computer Repair and Maintenance (A.Pagsasaayos ng kompyuter B.data encoding C. A at B)

SUSI SA PAGWAWASTO

Panapos na Pagsusult	1. C 2. A 3. B 4. C 5. A 6. C 7. C 8. C 9. C 10. C
Paglalahat	1. E 2. I 3. J 4. G 5. F 6. H 7. B 8. A 9. D 10. C
Pagsasanay C	1. B 2. A 3. A 4. B 5. B 6. A 7. B 8. A 9. B 10. A
Pagsasanay B	1. WASTO 2. Food Technology 3. Clothing Technology 4. WASTO 5. Welding Technology
Pagsasanay A	1. C 2. B 3. A 4. C 5. A
Mga Pagsasanay	1. J 2. A 3. H 4. I 5. G 6. F 7. B 8. C 9. E 10. D
Paunang Pagsubok	

Sanggunian

Aklat

Francisco, George C., Gonzales, Mary Grace H., 2017, *Filipino sa Piling Larang (TECH-VOC)*, Rex Book Store, Inc.

Mga Hanguang Elektroniko

www.issuu.com

<https://www.wikipedia.com>

<https://www.etymonline.com/word/technical>

<https://www.etymonline.com/word/vocation>

<https://www.merriam-webster.com/>

